

AMSTERDAMS LITERATUURBLAD

ALLES OVER BOEKEN

DE STOTTER STAD

Hij zei : 'Welcome to the city.' Het was een machine, of liever gezegd er waren van die machines in de stad. 'W..w...we h...h...hide b....b...b...b...b...behind w...w...w...w...words,' zei hij. Hij stotterde en had de stem van een DJ, en kon heel mooi zingen. Als hij zong stotterde hij niet. Dit was Stotter Stad. 'V...v...volg me,' zei hij. We gingen toen naar een ruimte onder de stad en daar was een lift dieper naar beneden. Hij vertelde me dat de stad metaforisch was, nooit bedoeld om letterlijk te zijn, en daarom stotterde hij, want hij verschool achter woorden, en zo kon je de diepte in, ver achter de woorden, waar hij zong. Het was op de radio overal. Hij wilde dat ik terugstotterde naar hem, maar het werd heel vermoeiend, dus ik zei bijna niks. Zo kon ik beter luisteren. Je mocht hier niet normaal spreken, want dan werd je de stad uitgeknikkerd. Alleen stotteraars mochten in deze stad komen.

Er werd hier niet veel gesproken, maar wel veel gezongen, alhoewel het vaak stil was. Stilte leidde tot de bossen, vertelde hij. Dieper onder de Stotter Stad waren de bossen. Dat waren de Stotter en Snotter bossen. Er werd hier veel geweend. Er waren veel meren en rivieren van tranen, die leidden tot de tranenzie, de Stotter en Snotter zee. De mensen leefden hier achter de woorden, net als in de stad. Er werd dus veel geweend omdat dat therapeutisch zou zijn. Het hield de vloeistoffen van het lichaam op peil. Er werden ook tranen verkocht. Het was goed voor allerlei dingen. Het was medicijn. Er waren veel tranendokters. Maar er was ook het probleem van de neptranen, die ook verkocht werden. Het was een vreemde soort drugs. De fabrikant daarvan was genaamd Mercher, een blonde jongen.

Ik kreeg een huis in de stad. Ik moest hier op onderzoek. Er waren hier veel therapeutische centra, maar er bleek

heel veel niet te kloppen. Er liepen hier vele labiele figuren rond die maar zo een mes konden trekken. Ik liet ook mijn vriendin hier overkomen, en lichtte haar in over de gevaren. Ook onze dochter kwam mee. Ze groeide hier op, maar kwam al snel in problemen met Mercher. Ze werd een van zijn meisjes. Ze waren gewoon vrienden, maar hadden ook een soort relatie. Ik was er niet blij mee. Mercher was van de neptranen. Hij verkocht ze in flesjes. Meisjes dronken het. De jeugd dronk het. Ze kwamen erdoor in een roes. Er klopte iets niet. Het was een soort chloor. Het was heel chemisch. Kinderen dronken het gewoon en smeerden het overal op. Het gaf een vreemde glans. Het gaf hen het gevoel alsof ze mooi waren, maar ze waren bezig hun lichaam te verpesten. Het was heel bedrieglijk.

Ze hadden allemaal leren stotteren, of groeiden stotterend op, maar dit was een probleem. Mercher weende veel, maar het was nep. Krokodillen tranen. De stotter machine die ik sprak was op zijn hoede. Als Mercher zich bedreigd voelde, of beledigd, dan ging hij dreigen, of meer wenen, of hij ging je vals beschuldigen. Hij draaide alles om. Leugens was zijn vak.

Daarom zochten mijn vriendin en ik hem een keer op. Hij woonde onder de stad, in een of ander therapeutisch centrum. Het was daar echt een zootje. Ik confronteerde hem met zijn leugens. Hij werkte door allerlei mensen heen. Hij was een soort geest. Hij kon ook het DNA van mensen veranderen, hij kon iedereen veranderen. Hij was een shapeshifter. Hij stotterde, en nam mijn woorden waar, en was bang voor me, en ging naar een andere ruimte. Toen ik hem volgde trok hij een mes, en hij begon heel warrig te doen. Ik zei tegen mijn vriendin dat we nu wegmoesten, want hij was veel te labiel. Hij was gevaarlijk in die toestand, dus we gingen weer weg. Ik was blij dat mijn

vriendin erbij was.

Ik had ook een andere vriendin. Die zag ik minder. Ze reed nogal graag motors. Ze was verdeeld tussen mij en Mercher. We stotterden heel wat af. Soms was ze beïnvloed door de leugens van Mercher, en dan moest ik het ontgelden, maar ze hield veel van me, en beschermde me ook tegen Mercher. Ze was altijd omringd met de vrienden van Mercher, die soms op een genieperige manier de spot met mij dreven. Ze waren zwaar aan de Mercher drugs.

Op een dag ging ik weer naar Mercher. Ik zei : 'M... M... Mercher, j...j...j...jongen, w...w...w...waar b...b...b...ben je t...t...t...toch a...a...a...allemaal m...m...m...m...m...m...m...m...m...m...m...m...mee b...b...b...bezig ?'

Hij zei niets en begon te zingen. Ik wilde me niet tot zijn niveau verlagen. Ik dacht bij mezelf : 'Z...z...z...zing j...j...j...j...j...j...m...m...m...m...maar, g...g...g...g...g...g...gozer.' Hij was vaak op de radio met zijn troep. Ik ben er niet lang gebleven. Toen ik thuiskwam vertelde ik het stotterend aan mijn vriendin. Ze vertelde me toen stotterend dat hij wat te doen moest hebben. Ik stotterde toen terug dat er ook andere dingen waren. Hij zou zijn leven best wel kunnen beteren, maar mijn vriendin stotterde toen dat sommige mensen nu eenmaal zo zijn. 'M...m...m...mensen ?' dacht ik. Mercher was helemaal geen mens. Toen kwam onze dochter thuis met haar wekelijks flesjes Mercher spul, en wij schudden toen ons hoofd. We waren moe van het stotteren, dus we lieten haar maar gaan, maar mijn vriendin zong nog een lied. We hoopten dat het goed tot haar door zou dringen.

Hoeveel had ze betaald voor die flesjes ? Mercher was op de tv in haar kamertje. Als hij niet stotterde, dan zong hij. Het was hier lied tegen lied.

Stotteraar tegen stotteraar. Aan het einde van de dag viel ik moe in slaap in de armen van mijn vriendin. Ik droomde over Mercher en wat hij allemaal met onze dochter deed. Toen ik de volgende ochtend wakker werd was ik zo kwaad dat ik terug ben gegaan naar Mercher, en ik liet hem zijn machines tonen waarmee hij die flesjes maakte, en met een bijl heb ik die hele machine tot pulp geslagen. 'B...b....best w...w....w...wel h....h...h....hard,' vond Mercher dat. En mijn andere vriendin had me een tijd daarna in haar armen en stotterde ook dat ze het 'b....b...b....best w....w....w....w...wel h...h....h....hard' vond. Mercher's vrienden, die ook haar vrienden waren, waren er ook bij, en gniffelden erover. Ook zij waren innerlijk verdeeld. Waren ze zijn vrienden of gewoon zijn slaven ? In ieder geval was zijn machine nu kapot. Het moest er eens van komen. Hij zou het natuurlijk wel weer opnieuw proberen, maar er was in ieder geval een beginnetje gemaakt. Natuurlijk zou hij wel weer wat proberen, want hij was immers een stotteraar. Geeft niet op, leeft achter de woorden.

Maar het was een mooie dag. Zo mooi, dat ik met mijn vriendin en mijn dochter naar de Stotter en Snotter zee ben gegaan. Het was mooi weer en lange files, maar dat kon de pret niet drukken. Wij waren immers stotteraars, levende achter de woorden, achter de metaforen van de stad.

Einde

BESPREKING VAN HET BOEK 'TARZAN'S WAAGSTUK' UIT 1936, VAN EDGAR RICE BURROUGHS

Hypercommunisme : Alles moet dood, al het bot moet dood, makkelijk te programmeren. Grote machines die ieder mens onder handen nemen om het hart te doden. Breinheerskunde en mondheerskunde werken samen. Zorg als koopwaar. En wat voor een zorg ... Ze willen de mens voortijdig met pensioen laten gaan, geheel de mens verlammen als prooi voor hun larven. Het is als een metalen wesp. Oh, wie wil er niet demonologisch ontwaken ? Er zijn vele vijanden van de ziel, maar

de mens trekt liever de oma sloffen aan.

Daar sjokken ze door de straten met de joint half uit hun mond hangende. Ze studeren niet meer. Ze zijn high, aan de drugs. Ze verheerlijken de drugs. Alles moet dood, voor de wespen-parasieten om alles over te nemen. Zo hebben hun larven genoeg te eten. Wie oh wie wil er nog ontwaken ? Het zullen er niet veel zijn.

Alles moet gelijk zijn en recht, geen afwijkingen. Ouders van het verzet worden van hun kinderen losgesneden zodat de hersenen van de kinderen geen zuurstof meer krijgen en sterven, opdat de parasieten ook de hersenen van de kinderen kunnen overnemen. Je ziet het recht voor je ogen gebeuren. Vecht tegen die metalen hysterische wespen ! De mens is niets anders dan voer voor hun larven ! De mens is ingenomen ! Hier spreekt de stem van het verzet !

Als je vreet van een lijk wat op je bord ligt, waar vul je je lichaam dan mee ? Wat voor je ligt is alleen nog maar een hoop parasieten die staan te popelen om in je hersenen te leven. Het duizelt van de parasieten, maar de mens ziet het niet en eet het gewoon. Als je vreet van het lijk wat op je bord ligt zul jij het volgend lijk zijn. De één zijn dood de ander ook zijn doodsblood en zo zijn dood, zullen we maar zeggen, als galgemaal. De metalen wespen doven het zenuwstelsel uit voor totale zombificatie. Het geeft alleen maar de schijn dat je leeft, maar je bent dood.

Het zijn dementors, de hersendoden, de alzheimer politie, deze betaalde takken van de zorg. En wat voor een zorg ... Je krijgt meer dan je had gevraagd, gedwongen nog wel, en ze slaan er nog een gat bij. Het is 'kip ik heb je' daar.

Ze hebben genomen van een corrupte onsterfelijkheidsdrugs, valse drugs van eeuwige schoonheid en gezondheid. Hierover gaat ook het boek Tarzan's waagstuk uit 1936. Ze zijn onder een zware hypnose, hebbende hun ziel verkocht. Het is vreselijk dat mensen dit soort drugs verkiezen boven de gnosis, maar in zulke tijden leven we. Tarzan zei dat overal waar mensen zijn is misdaad. De mens had geen idee wat de eerste wereldoorlog was wat tot de

aarde kwam. De mens wilde loskomen van de grote systemen, rennende tot de wildernis, tot onafhankelijkheid en isolatie om tot de innerlijke gnosis te komen. Daaruit voort kwamen de Tarzan boeken. Ik heb er een stapel van op een boekenkast staan, hele oude boeken. Ik kijk er vaak naar. Ze inspireren mij. Altijd spreekt de gnosis dat daar belangrijke antistoffen liggen. Het is het oerwoud. In de dertiger jaren kwam het tot een hoogtepunt. Dat waren de jaren van daadwerkelijke mindering, de grote economische depressie, of crisis jaren, waardoor de mens kon terugkeren tot de wildernis, contact maken met de wildernis.

In het boek Tarzan's waagstuk is de corrupte drug een elixer gebrouwen van het bloed van jonge vrouwen. Het is een kinder offer en vrouwen offer cultus. Zo pompen die afgoden zichzelf op. Het is een goede ontmaskering van hoe de psychiatrie en de valse mondzorg werkt. Eigenlijk roepen ze de dood gewoon over zich. Simon Carmiggelt zei eens dat de medische industrie zichzelf om zeep helpt, dat het zelfmoordenaars zijn. Als een dokter een mens voor geld behandeld is hij eigenlijk bezig zichzelf op te hangen. Ze kopen de illusie van onsterfelijkheid, ten koste van zoveel mensen, terwijl deze drug hen doodt. Het is een genadeloze boemerang : dat wat je een ander wezen aandoet doe je jezelf aan.

Uit : 'De Recyclocratie – You will be recycled', uitgave COAB, 19 januari 2020

BESPREKING VAN HET BOEK 'MOONRAKER' VAN IAN FLEMING

Ik was op een andere planeet in een andere droom. Nieuwkomers kwamen in een opvangcentrum want er was een heel aanpassingsprogramma voor deze planeet. Het was ook een soort school, om opgeleid te worden om je op deze planeet te kunnen handhaven. Het was nogal ingewikkeld. Ik raakte bevriend met een jongen daar. Ik bleek er al een tijdje te zijn, en het scheen dat hij me heel goed had geholpen, dat hij heel vrijgevig en gastvrij was geweest. Hij was in de problemen. Hij voelde zich

aangestaard, gestalkt, en hij zei dat hij ‘worstelde met God.’ Ik zei hem dat het goed was om dingen op te schrijven, en ik had wat papier liggen, en ik zei dat hij gewoon wat papier van me kon pakken wanneer nodig. Hij had me immers ook goed geholpen. Ik kende zijn worsteling wel. Het was maar een korte droom. Daarna had ik een nachtvisioen droom van een hele lieve poes die mij aanstaarde. Ik raakte er emotioneel van, voelde rust. De derde droom was toen ik al aan het wakker worden was. De vagina van een vrouw scheen een extra darm te zijn waarin sociale problemen werden gebracht om verwerkt te worden. Zowel in het Grieks als in het Aramees is Yeshua in de grondtekst en diepte gewoon de vagina, de baarmoeder, waar de mens gaven ontvangt, en leiding, ook opleiding om tot gebruik gemaakt te worden, te kunnen werken. Dit is dus een extra darm voor de geestelijke dingen. Het is iets wat de vrouw bezit, en de vrouw is een deel in ieder mens. Het is een leegte die in het Grieks ook wel als een winter wordt aangeduidt, of een regenbui, of gewoon vuil weer. De mens moet er soms doorheen. Het mag dus een plaatsje krijgen.

In het boek ‘Moonraker’, Hoog Spel in de Nederlandse vertaling, gaat het over een vrouw die bij de geheime dienst werkt. Vijf jaren hadden haar gereserveerd en streng gemaakt, en ze was in principe gewoon met haar baan getrouwd. James Bond vond haar koud. Als geheim agent had hij een reeks martelingen ondergaan waar de Groot Inquisiteur van Spanje jaloers op zou zijn, stelt de achterkant van het boek, en nu dit. Het was een grote donkere vrouw met een beschermende koelheid, zeer frigide, maar kon zo ineens omslaan met bewijzen van kleine attenties en vriendelijkheden om te laten zien dat het allemaal haar schuld was en dat ze het hen vergaf. Het boek stelt dat ze ook dodelijk bezorgd was om haar collega’s als ze in gevaar waren, en dat wisten ze niet eens. Ze hield van hen allemaal evenveel maar ze was niet van plan om haarzelf emotioneel te binden aan iemand die de volgende week al dood kon zijn. Het was immers een soort slavebaantje bij de geheime dienst, want je was nooit je leven zeker. Haar bindingsangst was dus te verklaren.

Toen ik droomde over de lieve poes die mij aanstaarde durfde ik geen affectie te tonen vanwege dezelfde redenen. Het was ook totaal niet veilig, en ik wist dat de poes mijn ogen kon aflezen, en mijn hart kan voelen, ook al kon ik het niet uiten. We waren op die planeet. Allerlei voorzorgsregelen moesten in acht genomen worden. Nu, daar spreekt het eeuwig evangelie ook over, wanneer het zegt :

‘Staak je liefde, wordt weer koud, om de hoek staan zij. Zij zullen ons ondervragen. Achter glas gaan wij, voor de laatste keer, want morgen, vertel ik je weer : Verweg is altijd dichtbij. Stilte spreekt, het ijs gaat snel branden, sterker dan het vuur, sterker dan het komende uur. Toekomst is allang geweest, dromen zijn vervlogen. Zij die ’t allemaal wel geloven, doven snel weer uit, als een kandelaar in honderd winden, komen zij tot hoge flessen, komen zij in eigen kooien, voor eeuwig slapen zullen zij. We moeten hen verzaad’gen, ze hebben honger en daarom storen zij. In Gods Radio gaat het niet goed, het stoort, het is alles wat het doet. Er is een geest in de machine, misschien krijgen wij het eruit, als wij hem ook vertellen dat verweg is altijd dichtbij, dat stilte spreekt, het ijs gaat branden, sterker dan het vuur, sterker dan het komend uur, toekomst is allang geweest.’
(De Nieuwe Openbaring VI, hoofdstuk 3)

Met zo’n vrouw te moeten werken verklaard waarom James Bond zoveel vluchtige amourettes had, wat natuurlijk ook met een bepaalde bindingsangst bij hemzelf had te maken. Het boek stelt dat als ze van enig nut wilden zijn in de strijd, dan waren een huwelijk en een gezin uitgesloten voor hen. Het zou ook te gevaarlijk zijn. Het zou een veiligheids-risico zijn. Het werk op zich had al genoeg drama en liefde. Je gaat op de automatische piloot en alles gaat op het brein af. Hoe dieper ze in dit werk kwamen, als beeld van de ware empathie, want ze waren immers goede herders en herderinnen op zoek naar de verloren schapen in de duisternis., hoe moeilijker het werd deze ‘vaderfiguur’, of ‘moederfiguur’ te verraden door ontslag te nemen. Deze mensen waren ver, heel ver, en werden meer en meer

ingewijd in de geheimen van deze dienst.

Uit : ‘De Wachters van Dordt’, uitgave HRC

DE CHIRURG – deel 1

Op een zomerdag kwam een man laat van zijn werk terug. Het was een lange dag geweest op het werk. In deze tijden moesten ze veel overwerk doen, want er was een virus uitgebroken door een vreemd soort gesteente dat in mensen groeide. Ze waren nog steeds druk bezig met het vinden van een antistof. Tot nu toe hadden ze nog niet veel succes, en ook in de stad van de man verspreidde het virus zich als de griep. Tot nu toe waren er nog geen doden gevallen, maar degenen die het virus droegen begonnen zich te isoleren en toonden vreemde gedragingen. Omdat het virus erg besmettelijk was vonden sommige mensen het dan ook wijzer om de mensen die het virus droegen buiten de samenleving te zetten in aparte gebouwen, waar de ziekte verder behandeld zou kunnen worden. Hij was één van die mensen. Hoewel het virus nog niet direct levensgevaarlijk was, zag hij de gevaren voor de samenleving wel hangen. Het gesteente was niet zomaar weg te snijden uit degenen die het droegen, omdat het zich op een ingewikkelde manier in de organen weefde. En omdat het virus in de beginfase was, vreesde hij dat na een tijd het virus zichzelf zou kunnen ontwikkelen tot een dodelijk virus. Ook buiten zijn werk dacht hij er veel over na, en zijn vrienden zeiden dat hij stiller was geworden. Ook in zijn huis had hij een klein laboratorium, waar hij soms buiten werkuren bezig was. Ook als hij 's nachts niet kon slapen was hij veelal daar. Hij leefde met zijn werk.

Hij had een klein stukje steen meegenomen van zijn werk om thuis te onderzoeken. En zelfs buiten het lichaam groeide het vreemde gesteente gewoon door. Door dit vreemde

gesteente werd het virus in het lichaam verspreid. Het was een soort gebeente, en snel werd er meer over de ziekte gerapporteerd. Er waren enkelen die nog gewoon doorleefden zoals ze leefden, omdat het virus verschillende symptomen kende, en zich niet altijd bij een ieder op dezelfde manier manifesteerde. Bij sommigen nam het virus naderhand toch weer af. Bij anderen groeide het gesteente ongenadig door, en bij sommigen begon het gesteente zich zelfs in de hersenpan te weven. De man nam het allemaal erg serieus, maar was opgelucht, dat bij enkelen het virus afnam en het gesteente begon te stabiliseren of zelfs afnam. De man vroeg zich af wat de oorzaak daarvan kon zijn. Het onderzoek leidde tot Afrika, waar bij tijgers en bepaalde soorten slangen het virus ook voorkwam. Het gesteente werd er niet gevonden, maar wel soorten van vreemd weefsel die dezelfde stoffen produceerden. De wetenschap stond voor een raadsel. Het weefsel leek te functioneren als nieren en klieren, en al snel werd er wereldwijd geluid aan gegeven.

De man was blij dat ze eindelijk wat op het spoor waren gekomen, maar er waren nog vele vraagstukken die opgelost moesten worden. Het onderzoek werd een beetje in de war gegooid toen achteraf bleek dat de stoffen toch niet helemaal hetzelfde waren, en de symptomen toch anders waren. Meer en meer raakten ze ervan overtuigd dat ze hier toch met een uniek virus hadden te maken. Maar het onderzoek bij dieren en ook bij andere levensvormen ging door, om een mogelijke overdrachtspoort aan te wijzen. Waar kwam het virus nu werkelijk vandaan, en wat zou de toekomst ervan zijn? Nog steeds waren er nog geen enkele medicijnen om het virus te remmen of te genezen, maar ze waren blij dat sommigen alsnog een stabilisatie van het virus ondervonden. Het gesteente kon bij sommigen zelfs afnemen, maar er was nog bij niemand

totale genezing van het virus aangetroffen. Er werd ook onderzoek gedaan bij mensen waarbij het virus zich had gestabiliseerd of afnam, om te kijken of enige levenspatronen of andere middelen daar invloed op hadden, maar men kon geen aanwijsbare overeenkomsten vinden. Het leek een hopeloze strijd. Alhoewel de snelheid van de verspreiding van het virus afnam, kwamen er toch steeds meer landen bij die melding deden over het toeslaan van het virus. Inmiddels was er bij onderzoek in de zee een bepaalde stof in zeepaardjes ontdekt die op de stof van het virus leek, maar later liep het voor de onderzoekers toch op dood spoor.

Op een nacht was er een uitzending op de televisie waarin sommige mensen met het virus werden geïnterviewd. De man zat op de bank en keek, terwijl hij notities maakte. Eén van de ondervraagden had een opmerkelijk verhaal, en opmerkelijke symptomen. Het gesteente was als een mozaïek door de huid rond zijn tepels gebroken, en ook in zijn voeten was het gesteente al op een vreemde manier door de huid naar buiten gekomen. De man die ondervraagd werd vertelde dat 's nachts vreemde wezens in zijn slaapkamer kwamen, met vreemde machines die zich op een vreemde manier vastklonken aan de door de huid gegroeide gesteentes. En dan voelde de man allerlei vreemde sappen door hem heen stromen, en dan hoorde hij vreemde geluiden, en dan was het alsof hij langzaam dronken werd.

Uitgave : COAB

BESPREKING 'DOOR INDIANEN OPGEVOED'

'De Heer is mijn herder, mij ontbreekt niet ... Hij doet mij nederliggen in grazige weiden ... Hij leidt mij langs stille wateren ...' We zongen het vaak voor het slapen gaan. Er waren verschillende versies van dit lied. Ik

denk dat het één van de liederen is die wij voor bedtijd het meest hebben gezongen tijdens de jeugd. 'Hij voert mij aan rustige wateren ... zelfs al ga ik door een dal ...' Mijn predikanten bibliotheek staat ook vol met indianen boekjes. Het boekje 'door indianen opgevoed' uit 1957 spreekt ook over dit lied. Jim was door een beer aangevallen en had toen zeven jaar onder de indianen gewoond. Hij was ernstig verwond geraakt, en werd zo bijna geheel indiaan, maar krijgt dan toch weer heimwee naar de blanken. Dan krijgt hij een brief van zijn bijna vergeten broer Jonnie. Aan het einde van het boek heeft Jim nog maar één ding over, maar het is het belangrijkste van alles, namelijk zijn indianen medicijn. Innerlijk was hij nog steeds een indiaan. Hij had eens een medicijnlied gehoord in zijn droom. En het medicijnlied bevatte bovenstaande woorden uit psalm 23. Ik had vroeger altijd veel nachtmerries als kind, en het lied was altijd een soort medicijn voor mij. Toen hij zijn broer weer had ontmoet maakte zijn broer voor hem het lied af en zei toen : 'Ik zal in het huis des heeren verblijven tot in lengte van dagen.' Dat was het medicijn. Jonnie zei dat het psalm 23 was en dat moeder het weleens voorlas als ze ziek waren. En Jonnie vertelde dat Jim eens ziek was, koorts had door de honger en dat hij zichzelf had verwond. Dat is wat een medicijndroom is, een nachtmerrie. En hij kreeg een nachtmerrie van een beer.

Calvijn stelt dat sommigen het hebreeuwse woord voor weiden of grasvelden vertalen in hutten, of we kunnen dan aan tenten denken, indianententen. Dat zijn dus de woningen van de natuurmensen, waar Jim ook een tijd bij geleefd had. 'Hij geneest mijn ziel' betekent letterlijk 'de terugkeer' stelt Calvijn, oftewel de regressie, de beweging na de reformatie. Dit is het tijdperk van de terugkeer van de regressie, want de mens heeft meer losgelaten en verdraaid dan lief was, allemaal door vleselijke smetvrees. De

mens moet weer terug naar de natuurvolkeren, naar Israel, Egypte en de indianen volkeren. Vandaar dat mijn predikanten bibliotheek ook vol staat met indianenboeken omdat die erbij horen. De slotsom, stelt Calvijn, is dat God ons niet alleen laat, maar dat we door Hem worden opgevoed. God heeft zijn plicht hierin volbracht, maar wat doen wij ?

Ja, maar ik ben atheïst. – Dat maakt niet uit. God is ook atheïst. God staat voor de kennis, als een zinnebeeld, voor de intelligentie. Ik neem aan dat je als atheïst daar juist op gericht bent ?

Ja, maar ik ben van een andere religie – Dat maakt niet uit. God is niet van een bepaalde religie, maar spreekt in diverse talen en culturen tot de mens.

Daartoe is de terugkeer. Hoe dieper je terugkeert, hoe meer je ontdekt hoe alles aan elkaar verbonden is. Dan kom je tot een hemels amalgaam. Dan proef je honing in je mond. Minder vleselijk zijn, minder eenzijdig, dan kom je er vanzelf wel en zal God je paden leiden.

Ja, maar ik houd niet zo van het woord God. Dat klinkt teveel als trucage. – Dat maakt niet uit. Dan vertaal je het gewoon in een ander woord, maar ik spreek nu Nederlands. Het gaat erom wat ik ermee bedoel.

Ja, maar ik ben geen fan van Calvijn. – Ik ook niet. Maar toch heeft hij hele belangrijke dingen gezegd voor de reformatie, en heeft God door hem heengewerkt. God slaat ook met kromme stokken recht, net zoals Mohammed hele belangrijke dingen heeft gezegd.

Ja, maar kun je dan misschien ophouden met het opnoemen van God en Calvijn ? – Nee, dat kan ik niet. Want ik heb als predikant de taak om een andere betekenis aan deze algemeen ingeburgerde woorden te geven. Er gaat een nieuw idioom komen, namelijk dat van de regressie. Alles gaat herzien worden. Zoals Kimhi sprak : 'Alles herhaalt zich, maar dan met verandering van de voorwaarden en begrippen.'

De Heer is mijn Herder – En zo zijn wij ook als herders aangesteld, om de kudde te beschermen, en als we zomaar God en Calvijn overboord zouden werpen zonder het te verdiepen en te nuanceren, dan zouden de roofdieren komen. Israel en Duitsland, oftewel exodus en reformatie, zijn belangrijke onderdelen van het shamanistische indianen medicijn.

Jim had tijdens zijn verblijf bij de indianen de grote medicijndromen van de indianen gehoord die ze vertelden. Jim was door hen geadopteerd en werd door hen opgevoed. Elke indianenjongen moest een indianendroom krijgen. Die krijgt hij pas als hij dagen achtereen alleen is geweest, heeft gevast en zichzelf heeft getuchtigd. In Jim's medicijndroom kwam de beer hem telkens aanvallen en telkens weer moest Jim hem bezweren met de woorden van de Heer is mijn herder. Uiteindelijk verdween de beer en viel Jim in een diepe droomloze slaap.

Ik kan mij heel erg vereenzelvigen met Jim, want ik groeide op met natuur Surinamers die mij ook deze dingen leerden, en ging naar een charismatische kerk later en naar een charismatische school, waar ik ook mijn Surinaamse levenspartner van die tijd leerde kennen. Maar dat mocht allemaal niet van mijn familie. Het werd totaal belachelijk gemaakt omdat het niet van hun kerk was. Dat zou je dan kunnen vergelijken met de aanvallen van de beer. De stamleider van de indianenstam waar Jim was geadopteerd was genaamd Scalpenketting, en de scalpen die daar hingen leken erg op het haar van familie leden. Jim voelde zich verscheurd tussen twee werelden. Hij werd gewaarschuwd niet met een indiaanse te trouwen, want die hadden zoveel familie.

Ik heb ook de extremen en excessen van de charismatische beweging gezien, en

hoe ze daar ook veelal van alles een markt maken, dus ik trok door, en ook ik ben weer deels teruggekeerd tot de reformatie, maar dit keer tot de bron, dus dieper dan waar mijn familie terecht was gekomen, en ik zag hoeveel alles ontspoort was van de reformatie. Daarom kreeg ik dromen over de regressie, dat er daadwerkelijk een terugkeer zou moeten komen, voor degene die zou durven, net zoals Jim terugkeerde maar altijd indiaan bleef in zijn hart, maar dit juist verdiepte door zijn terugkeer, want beide kanten begonnen nu elkaar uit te leggen en te laten zien dat het bij elkaar hoorde als je maar diep genoeg zou gaan. Dus reformatie en regressie gaan hand in hand. Het gevaar ligt dus in smetvrees ergens te blijven steken. Het gevaar ligt er in je hoogmoed en betweterigheid voor het eenzijdige, racistische vlees te kiezen, wat de ander geen ruimte meer biedt. Vandaar dat we psalm 23, het indianen medicijn, meer dan ooit nodig hebben.

David ging tekeer tegen de leeuwen en wolven die de kudde probeerden te verslinden. Ook aan het einde van het boek 'door indianen opgevoed' gaat Jim op geestelijke wolvenjacht. Hoe kunnen wij tot de herder komen als wij geen herder willen zijn over anderen ? Ieder stamlid heeft een bepaalde bewaak en bewaar taak, wanneer het aankomt op de bescherming van de ander : een stuk ehbo, en een stuk empathie, ook met een stuk onderwijs. Het gaat dus niet om de herders afgod, maar om het werkwoord : herderen, en dat betekent geherderd worden om te herderen. Vergeven betekent doorgeven namelijk, zoals de ger. gem. predikant J.M. Kleppe (1930) stelde in zijn boekje 'op saffieren gegrondvest' (1977). Calvijn stelt bij ps. 23:5 'gij zult de tafel aanrichten' dat dit ook weer werkwoorden zijn, die ook op het persoonlijke betrokken moeten zijn : iemand voedsel geven, zoals een vader aan zijn zoon. Hij geeft hiermee een vertaling wat het herderen betekent,

namelijk ook vanuit mildheid, zonder te klagen, de ander voedsel toe te dienen, vanuit een vrijgevig hart, ook al wordt de gever door vele kwaadwilligen benijd en wensen ze zijn ondergang, en ook al trachten ze deze weldaad van god bedrieglijk voor te stellen. God houdt hierdoor niet op met geven, en zo moeten de gevers ook niet moede worden te geven. God blijft welwillend en weldadig, en zo dienen wij dat ook te blijven. Dat is wat herderen en geherderd worden inhoudt, want als wij niet vergeven, niet doorgeven, zullen we zelf ook niet gegeven worden, en dat is een natuurwet. Wij zijn namelijk allemaal delen van een lichaam, dus wat je de ander, je naaste, aandoet of onthoudt, dat doe je slechts jezelf aan.

Je kan soms in je boosheid zeggen : Ik doe het niet meer. Ze kunnen me allemaal de pot op, of nog erger : Krijg toch allemaal de klere. Maar dan zijn er altijd andere wegen om te geven, of je geeft gewoon aan anderen. Iedereen heeft weleens zulke breekpunten, en dan mag je de koers veranderen. Maar blijf varen. Geef niet op in het herderen. Zoek desnoods weer naar het verloren schaap als je de grote kudde achterlaat die je voor de zoveelste keer heeft bedrogen en verraden, maar blijf zoeken, en blijf herderen. Ga niet met pensioen. Laat egoïsme en onverschilligheid je niet naar de keel vliegen. Generaliseer ook niet teveel in je wraak en woede. Je mocht eens meer kapot maken dan je lief is. Wij mogen boos zijn, maar laat de zon niet onder gaan over je boosheid. Wees boos, maar zondig niet, wordt daarmee bedoeld. Wees gericht en heilig in je boosheid. Je strijd tegen een leeuw of een wolf, juist om de schapen te beschermen. Verlies je doel niet uit ogen. Wees gericht in je bitterheid, genuanceerd, opgeleid en geletterd. Laat je bitterheid niet roekeloos en oeverloos zijn, ongeïnteresseerd en allesverwoestend. Maar profeten hebben het soms zo moeilijk en dragen zulke lasten dat ze niet meer willen leven, dat ze hun geboortedag en

moederschoot waaruit ze kwamen vervloekten. Zo erg is dat kruis, dat het ondragelijk is geworden en ze eronder lijken te bezwijken. Maar alleen zo kan het algemene, collectieve, familiale vlees dat ze dragen en wat hen stalkt afsterven. Dit is dus iets geestelijks en zinnebeelds, en mag als zodanig ook binnen proporties geïnterpreteerd worden.

Juist in het herderen mag je zo ook leren voor jezelf te zorgen, jezelf te voeden, jezelf te onderwijzen, als je eigen moeder. En op die basis kun je wat voor anderen betekenen. Soms liggen daar hele grote hiaten tussen, hele grote en diepe woestijnen, grote duisternissen, maar daarvoor is psalm 23, het indianen medicijn. Er zal voor je gezorgd worden, ook al zie je dat soms niet. Ook al heb je geen houvast in dat dal van diepe duisternis. Toch wordt je geleid. Toch is er iemand die je vasthoudt. Toch is er iemand die hier al doorheen is gegaan. Die al je noden kent, al je gedachten, al je verwarrende gevoelens en strijd. Het is geen afgod, maar een werkwoord wat uit de diepte komt. Alles is er al. Dit pad is al uitgestippeld in de oneindige en eeuwige kennis. Calvijn stelt daarom worden wij met gematigdheid beteugeld en tegengehouden. Zo niet, dan zouden we in buitensporige rijkdom geheel ten onder gaan. Er is een bepaalde maat voor ons aangelegd, een bepaald ritme. De natuur weet wat hij doet. Daarom spreekt David ook gewoon van een tafel, in plaats van een voerbak voor zwijnen, stelt Calvijn.

P.A.P.

Er zit me nogal een groot verschil tussen, riep de marktjongen. Verkrampingen van nazi-onverschilligheid of van het verzet. Wij verkopen alleen poeders van het verzet.

Smeer het op uw dijen, op uw schenen, en zie dan hoe de verkramping door uw lichaam trekt om u te verzetten tegen het goddeloze regiem van dit land ! Ze donderen alles maar in de mond bij de mensen en alles moet maar. Je hebt geen recht van meningsuiting meer. Alles moet maar via hen, zoals zij het willen. Dit poeder kan uw leven veranderen, door verkramping. Het houd jezelf strak en hard tegen deze pest. Het is een virus, en daarom hebben wij een poeder.

Maar de circusbaas was het er niet mee eens. 'Zeg snootap, werkte jij eerst niet bij ons circus ? Je mot niet zoveel praatjes hebben.' Ja, dat deed ik, riep de marktjongen, maar nu werk ik hier. Beter dan dat corrupte circus van u. Lieve help, riep een vrouw, zoveel beschuldigingen op de vroege ochtend. Mot dat allemaal ?

U kunt ook een poedertje van me krijgen, riep de marktjongen. Omdat jij het bent voor de halve prijs. Nee laat maar, zei de vrouw – Ik ga liever gewoon dood ... Teveel gifpoeders vandaag, zei een andere vrouw. Dan motten jullie het zelf maar weten, zei de marktjongen. En hij smeerde zijn wangetjes nog extra in met het poedertje.

Je ziet wel wit vandaag, zei iemand. Ja, dat is het poedertje, moet je ook wat ? riep de marktjongen. Nee, ik ga liever gewoon dood ... Nazi, nsb, het loopt hier allemaal door het publiek rond ... riep de marktjongen ...

Moet je maar geen poedertjes verkopen ! riep iemand ... Oh, krijg ik de schuld, krijg nou wat ! riep de marktjongen.

Hij begon ineens veel meer van het poeder op zich te smeren, ook op zijn armen, en toen stroomde hij zijn broek op om zijn onderbenen in te smeren.

Toen trok hij zijn schoenen en sokken uit en begon ook zijn voeten ermee in te smeren.

Hij begon helemaal strak te trekken, te verkrampen.

Het is een jonge knaap nog, riep iemand.

Ja, het maakt je jong ! riep de marktjongen. Ook wat ?

Nee, laat maar. Ik ga liever met pensioen, zei die persoon. Veel teveel werk.

Kom hier dan, riep de marktjongen. Dan zal ik je een knal verkopen door zo over mijn poeders te spreken. En dan zeker varken worden he, een nazi of nsb.

Ach man, zei de andere persoon, je ziet ze vliegen, je bent niet meer helder. Kom hier met dat poeder, dan zal ik het over je kop uitgieten !

Poedertjes, poedertjes, zei een chique dame in een chique jurk ineens. Ik verkoop ze ook, dan kunnen jullie lekker nazi, nsb en varkentje worden ... Lekker vervroegd met pensioen, hoeft je niet meer na te denken, niet meer naar school ...

Iedereen rende op haar af om het poeder te kopen ...

Ik heb het niet hier, zei de vrouw ... Kom maar mee, het is in het bos ...

En zo volgde een hele stoet deze vreemde chique dame met de chique jurk. Ze had ook een parasolletje ...

Is het nog lang ? vroeg een jongetje.

We zijn er bijna, zei het vrouwtje.

Ze begon steeds ouder te worden ...

Is het nog ver ? vroeg iemand anders ...

We zijn er zo ... zei het vrouwtje ...

Toen veranderde ze in een monsterlijk varken en vrat hen allemaal op ...

Moraal van het verhaal : stinkende

poeders maken het lijf slap

HET EILAND IN DE ZEE

Hij ondernam de tocht, en ging op zijn zeilschip de zee over. Het was prachtig weer, wat al snel overliep in een regenbui. Helemaal drijfnat kwam hij aan op een eiland na een lange tijd zeilen. Het was een prachtig eiland. Het leek wel alsof de bomen hem toewuifden. Hij legde aan op een strandje en stapte uit de boot. Een donkere vrouw met een rieten rokje liep op hem af. Ze was direct heel gastvrij, en verwelkomde hem op het eiland, en nodigde hem uit tot haar hut te gaan. Hij keek zijn ogen uit in het prachtige oerwoud. Ze gingen over een zandpad en het zand brandde onder zijn voeten. Na een tijdje kwamen ze aan bij haar hut. Het was een eenvoudige hut. Ze zei dat ze hem later ook wel het hele eiland kon laten zien. Hij had deze gastvrijheid niet verwacht. Het had ook heel anders kunnen gaan, namelijk door een pijl in zijn rug. Toch was hij op zijn hoede. Je wist immers maar nooit. Het kon ook een valstrik zijn.

Het eiland was grotendeels onbewoond. Het was dus ook een overlevingsstrategie van de vrouw waarom ze zo deed. Na een tijdje bracht ze hem weer naar buiten, en liet hem de wildernis zien. Er waren hier prachtige rivieren met prachtig hoog gras, en daarachter wildernis. Hij vroeg hoe ze hier leefde. Ze zei dat ze helemaal alleen was, maar dat er een klein kampje was ergens op het eiland wat ze soms bezocht. Ze was vroeger deel van het kamp, maar ze hadden ruzie gekregen, en ze kwam erachter dat ze beter op haarzelf kon leven. Ze ging soms naar de stam toe puur om te overleven.

Naar mate hij haar beter leerde kennen kwam hij erachter dat ze helemaal niet zo makkelijk was in de omgang. Ze had vele gezichten. Het was sinds hij was

ingegaan op haar aanbod dat ze hem steeds respectlozer ging behandelen. Ze was nog steeds heel erg gastvrij, maar ze begon hem steeds meer te kleineren. Dat lag er echt niet dik bovenop in het begin, maar meer subtiel. Het was alsof ze hem steken onder water gaf, en het dan weer afdekte met een doek. Dan kon ze ineens weer heel aardig doen.

Op een bepaalde manier was hij in een worsteling met haar, een psychologische worsteling. Het lag er niet dik bovenop, maar het was onderhuids. Tegelijkertijd genoot hij van de pracht van het eiland, hoe het hem stimuleerde en inspireerde. Hij was even weg van alles en van zijn verleden.

Ze hield hem af van het ontmoeten van de stam verderop het eiland, en hij wist niet waarom. Ze zei dan wel dat ze niet gemakkelijk waren, maar dat was zij ook niet. Beiden bleven ze kalm in hun gesprekken met elkaar, misschien ook omdat ze telkens werden afgeleid door de prachtige natuur om hen heen en de geluiden van het oerwoud. Soms begreep hij haar niet en wist hij niet of ze hem nu probeerde te beledigen of dat ze wat anders bedoelde. Soms kon hij het niet opbrengen om verder door te vragen, wilde hij in de rust blijven, maar soms bracht dat ook een bepaalde rusteloosheid. Het leek wel alsof er competitie heerste tussen hen op een bepaalde manier.

Eigenlijk wilde hij weg van haar, en de stam waar ze het over had ontmoeten, of gewoon ergens anders op het eiland de tijd verdrijven, maar hij voelde alsof ze iets van hem had gestolen wat hij terugwilde. Hij kon niet weg. Dat wat zij van hem had gestolen, daar kon hij niet zonder leven. Ze had dus al een zekere macht over hem. Toch wilde hij hier niet aan toegeven, en zei dat hij weer verder wilde, of naar die stam, of ergens anders op het eiland. Hij bedankte haar al voor de gesprekken en de gastvrijheid, maar toen wilde zij dat hij zou blijven. Toen kon hij het ook

niet over zijn hart krijgen om weg te gaan. De dagen erna werd ze eigenlijk steeds moeilijker, maar ook steeds aardiger, en die combinatie werd in principe gewoon dodelijk. Hij voelde dat hij psychologisch vast kwam te zitten door haar, door haar opmerkingen, alsof zij hem had verlamd.

Hij wist dat hij goed in de problemen was nu. Hij had snoep genomen van vreemden waarvoor zijn moeder hem altijd gewaarschuwd had. Hij was in een exotische valstrik van het eiland gelopen, van het oerwoud. Hij verdedigde zich niet naar haar, want hij wist dat het dan alleen maar erger kon worden, alsof hij dan in de fuik werd getrokken, en ze probeerde altijd ook een hele hoop goed te praten.

Ze vermoeide hem, en daardoor werd hij afhankelijk van haar. Zij moest nu voor hem zorgen. Hij was in een gevaarlijke situatie terecht gekomen. Hij voelde zich ziek, alsof hij vergiftigd was, en hij was helemaal alleen in het oerwoud met haar. Ze betuttelde hem ook, sprak telkens met verkleinwoordjes. Ze bemoederde hem, maar was ook een slinkse vijand. Hij moest telkens op zijn hoede zijn. Op een dag kon hij niet meer verder. Hij kon alleen nog maar neerliggen.

Ze zou wat soep voor hem maken, met allerlei exotische vruchten er doorheen. Die zouden erg krachtig en pittig zijn, en die zouden hem wel genezen. Hij dacht er ook aan dat hij misschien niet bestand was tegen het leven in het oerwoud en tegen zulke vrouwen als zij. Maar de soep deed hem goed, en zo hield zij hem aan het lijntje. Ze was niet extreem, maar subtiel. Het liep ook nooit uit op een echte ruzie tussen hen, maar er was wel een onzichtbare oorlog. Langzaam voelde hij zich weer beter. Het was alsof zij hem ook weer optrok, maar na de problemen die zij hem had gegeven. Zo werd haar machtspositie nog meer versterkt in zijn leven. Hij

begon er aan gewend te raken, en het gaf een bepaald vertrouwen. Toch wist hij dat het een gokspel was, want ze zou hem zo aan zijn lot kunnen overlaten.

Ze lokte hem dieper in haar wereld, als een zoet vergif, waarvoor hij telkens weer een medicijn nodig had, en dat was zij. Het was als een vreemde medicijnen of drugs verslaving, maar waren alle vriendschappen en relaties niet zo? Hij dacht dat het gewoon bij het leven hoorde, en het gaf hem grote afleiding. Zijn verleden was niet al te best, en zo had hij even wat anders. Hij raakte meer en meer geïnteresseerd in haar als persoon. Hij wilde haar verleden kennen, hoe ze zo was geworden, haar geheimen, en misschien zou hij haar ook kunnen helpen. Niets was vrijblijvend hier in ieder geval. Voor elk woord wat van haar tong droop moest hij zwaar betalen, als voor zeldzame honing. Het werd een obsessie voor hem waarvan hij niet meer kon loskomen. Zij was als televisie in het oerwoud.

Zij leerde hem overleven in het oerwoud. Zij leerde hem alles. Zij liet hem een totaal nieuw leven zien, en al snel vroeg hij zich af waar hij zich in eerste instantie druk over had gemaakt. Misschien was het zijn voorzichtigheid, zijn ingebouwde alarm. Alles had tijd nodig. Ook dit.

Hij genoot met haar van het oerwoud en van de zee. Soms gingen ze zwemmen. Het leek wel alsof het oerwoud en de zee tussen hen beiden in was, om hun vriendschap gezond te blijven houden. Hij kon telkens alles afspoelen. Er was telkens teveel afleiding om hen heen om echt totaal verloren te raken in elkaar. Misschien zou het in de stad helemaal verkeerd zijn gelopen, zouden ze dan te dicht bij elkaar op de lip hebben gezeten, en zou het oerwoud niet tussen beiden kunnen komen wanneer dat nodig was. De natuur beschermde hem ook tegen al te zware depressie en wanhoop. De golven spoelden alles

weg. Het zoute water was telkens zijn genezing, en zo kon hij haar ook telkens weer op nieuwe manieren bekijken en tegemoet treden. De natuur werkte zo aan hun vriendschap.

Op een dag bracht zij hem naar de stam op het eiland. Hij zag direct wat ze bedoelde. De vrouwen liepen daar bijna zenuwachtig rond met hun speren, agressief. Ze begonnen hem direct uit te schelden en kleinerende opmerkingen te maken. Er was hier geen politie op het eiland, dus ze zouden hem zo kunnen aanvallen. Ze hadden een zeker respect voor de vrouw die bij hem was, dus daarom deden ze het niet, maar ze dreigden. Ze zagen hem als een indringer. Ze waren veel te direct. Ze waren een deel van haar leven, en ze werden dus ook een deel van zijn leven, maar hij kon goed begrijpen waarom ze vaak afstand hield. Het eiland was eigenlijk te groot om zich druk te maken over hen. Hij had genoeg afleiding en ze hadden hen nauwelijks nodig. De vrouw ging er steeds minder vaak naartoe sinds hij er was.

Ze verzonnen hun eigen spelletjes in het oerwoud, zodat ze niet telkens hoefden te spreken. Het bracht ook wat avontuur in hun leven, alhoewel het zwemmen in de zee, of een trektocht door het oerwoud al avonturen op zich waren. Soms deden ze hardloop spelletjes, tikkertje of speelden ze verstoppetje, als tijdverdrijf. Zo leerden ze elkaar ook op een andere manier kennen. Hij wilde haar psychologische diepte kennen. Hij merkte dat het leren kennen van elkaar steeds trager ging, en dat ze in cirkeltjes terechtkwamen. Ergens liep alles vast en werd het routine. Hij beseftte toen ook dat de geheimen waar hij naar op zoek was niet slechts in haar te vinden waren, maar ergens anders in de veel grotere natuur. Daarom is hij op een dag naar zijn zeilboot gegaan en trok verder de zee over tot een volgend eiland.

Uitgave : COAB
